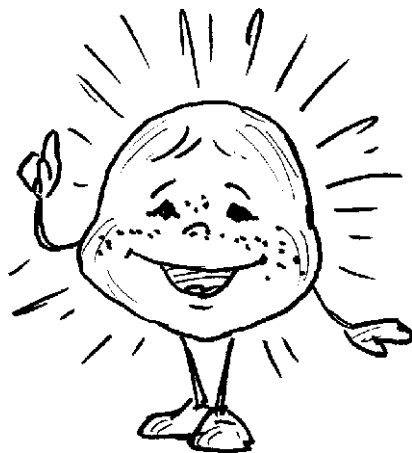

Г.В. Тучапська

**ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК
1–4 КЛАСИ**

ЧОМУ ТАК НАЗИВАЄТЬСЯ?

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 5.81.2 Укр-4

T92

Серію “Словничок школяра” засновано 2010 року.

Тучапська Г.В.

T92 Етимологічний словник. 1–4 класи. Чому так називається? — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. — 72 с.

ISBN 978-966-10-1753-4 (серія)

ISBN 978-966-10-2593-5

Етимологічний словник ознайомлює з історією походження слів та специфікою їх вживання в українській мові. Він містить загадки, казки, легенди, вірші, прислів'я, кросворди, ребуси, акрозагадки, крилаті вислови.

Посібник також передбачає роботу дітей з малюнками. Дібраний матеріал сприятиме розвитку пізнавальних інтересів та розширенню кругозору молодших школярів.

ББК 5.81.2 Укр-4

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

Тучапська Ганна Василівна

ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

1–4 КЛАСИ

ЧОМУ ТАК НАЗИВАЄТЬСЯ?

Головний редактор *Б.Є. Будний*

Художник *О.В. Пархитько*

Комп'ютерна верстка *І.Б. Побережник*

Підписано до друку 31.10.2011. Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 4,2. Умовн. фарбо-відб. 4,2.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
publishing@budny.te.ua *www.bohdan-books.com*

ISBN 978-966-10-2593-5

© Навчальна книга – Богдан,
майнові права, 2012

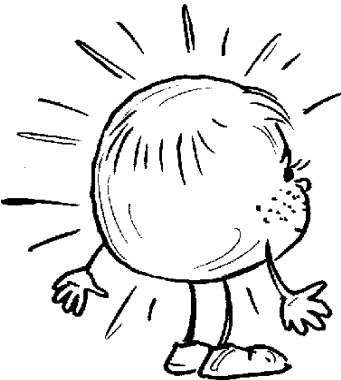
Любі друзі!

Напевно, усі ви любите мандрувати. Хтось — у ліс, хтось подумки “злітає” до зірок, а хтось навіть уявляє себе у таємничому підземеллі. Та який шлях ви не вибрали б, на ньому обов’язково зустрінете безліч знайомих та незнайомих предметів, явищ, рослин і тварин. Закономірно, що виникає безліч “Чому?..”

Отримати відповіді на багато запитань допоможе ця книжечка, яка покличе всіх у веселу подорож разом з допитливим Сонячним зайчиком.

Бажаю вам, діти, цікавої, захоплюючої мандрівки!

Автор

Могутня сила

Бог нам гарну мову дав,
Щоб ми не мовчали
І всі звуки і слова
Легко вимовляли.

Кожна літера — це знак,
Кожна загадкова,
Вони з'єднуються так,
Що виходить слово.

Мова — наш душевний код,
Даний нам від роду,
А без мови наш народ
Не був би народом.

Через відстані віків,
Як сила могутня,
Мова наших прабатьків
Лине у майбутнє.

Олесь Луній

*Знає кішка, чие сало з'їла.
Очі сірі, як у kota.
Дряпучий, як кіт.
Дав, як кіт наплакав.
Покарали, як kota мишами.
Живуть, як кішка з собакою.*

Чи сподобались вам, друзі, котики? А погляньте на малюнок. Яку помилку допустив художник? Чого не вистачає нашому Мурчику? Домалюйте.

Киці спиться і не спиться,
Білий сон приснився киці.
Білий, теплий, з пінкою —
Вмилась киця слинкою.
Що ж то сниться милій киці?
Тут не можна помилитися.

_____ (Л.Куліш-Зінків)

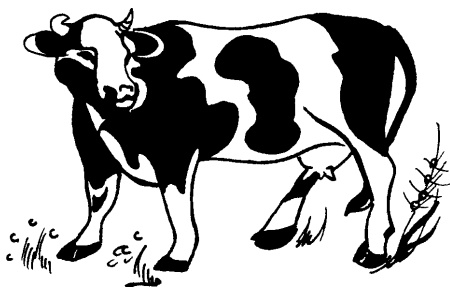
М О

Корова

Му-му... — Ви знаєте, я так захопився котиками, що й не помітив великої тварини, котра уже давно мене кличе своїм протяжним му-му... Лише я до неї підлетів, як вона одразу відрекомендувалася: “Ко-му-ро-му-ва”.

Ніколи й не здогадувався про таке чудернацьке ім'я: Комуромува.

— Та це ж наша годувальниця **корова**, — пояснив мій знайомий Мурчик. — Ми з нею давні друзі. Часто вона приго-

щає мене своїм молочком і сметанкою. А назва її походить від праслов'янського слова “корва”, що означає “рогата” тварина.

А корова, коб здорова,
Не хоробра — але добра,
Не відважна — а поважна,
В господарстві дуже важна.
Ходить вільно і повільно,
На годину біля тину
Ляже і пролежить днину —
Молоком кормить родину.

————— (Б.Ленкуй)

Домашні корови і бики походять від свого дикого предка тура, який був приручений людиною 6-8 тисяч років тому.

Зараз на Землі не залишилося жодного тура. Їх по-хижацьки винищили люди майже 400 років тому.

Корова — тварина надзвичайно цінна для людей. Недарма її називають годувальницею. В давні віки, а в деяких країнах і нині, наприклад, в Індії, вона — священна тварина.

Корова потребує доброго догляду, тому й кажуть: “Корова в теплі — молоко на столі”.

Поміркуйте, коли говорять:

Здорова, як корова.

Зник, наче корова язиком злизала.

Личить, як корові сідло.

Танцює, як корова на льоду.

А тепер — скоромовка:

Чарівна корова
різнокольорова —
Йшла по молоко
кольоровиком.

Є у лісі хата,
В ній кімнат багато.
Тут живе отара
Добрих санітарів.
Ти цю хату не чіпай —
Санітарам спокій дай.

Виліз я з мурашиної хатинки і відчув, що повітря стало таким свіжим, сповненим чудових пахощів! Птахи співають- заливаються.

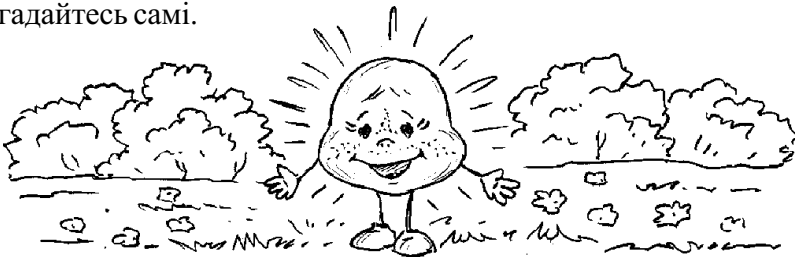
— Гей, ви, пташки-пташенята! Чом так весело співаєте? Чому так радієте? — запитав я у птахів, котрі сиділи на деревах. Але вони мене не почули. Кожен наввипередки заспівав свою найкращу пісеньку і їх голосні звуки лунали по всьому лісу.

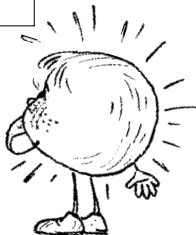
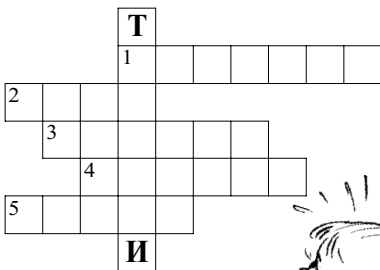
— Привіт, друже! — долинув до мене чийсь знайомий шепіт.
— Ще не налітався?

Аж тут я побачив знайомого Вітерця. Він ще не просох від дощу, але це його не засмучувало. Він мені пояснив, що всі зраділи дощику, який напоїв землю і вмив дерева, квіти, трави, птахів і тварин. Про це й пташки співають.

Придивився я навкруги. Справді, все сяє, відсвічує перлами. Так хороше! І мені стало весело. На radoщах я застрибав. А мій друг вітерець підхопив мене, і ми вирвалися на простір, полинули до вас, дітки.

Так, малята, я опинився у вас і розповів про свою мандрівку. На згадку про нашу зустріч залишаю вам кросворд про... Згадайтеся самі.

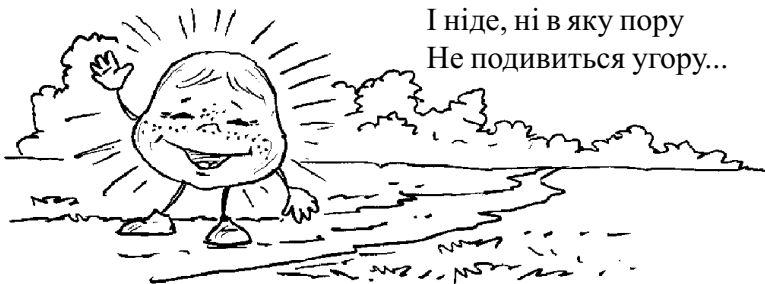
3. Чотири ходуні —
Щоб чобітки топтати.
Чотири цвіркуни —
Щоб молоко нам дати.
А вила над собою —
Несе усім на страх
А ззаду — мухобоем
Хлясь — мах!
Хлясь — мах!
Хлясь — мах!

1. Влітку медом ласував,
Досхочу малини мав,
А як впав глибокий сніг,
Позіхнув і спати ліг.
Бачив чи не бачив сни,
А проспав аж до весни.

4. Вночі руда дівчина
Залізла тихо в двір,
Курей перелічила
Та й понесла у бір.

2. З рогами, а не бик,
Доять, а не корова,
Кору здирає,
А кошиків не плете.

5. А що то за тварина?
Їй багно, немов перина.
Ляже в нього і дріма,
Рохка, стогне... сил нема.
І ніде, ні в яку пору
Не подивиться угору...

А тепер, друзі, до побачення! Зустрінемося в наступній книжечці. Завтра буде новий день, а значить, і нова мандрівка.

Айстра 5

Барліг 65

Бджілка 6

Бібліотека 68

Блакитний 11

Ведмідь 62

Вітер 9

Вовк 58

Ворог 29

Ворона 16

Вулик 7

Вуха 29

Гідропарк 20

Гілка 43

Гніздо 57

Голуб 11

Горобець 55

Дерево 43

Дзьоб 20

Дзьобати 20

Дятел 15

Жир 65

Жирний 65

Жук 8

Заєць 41

Згряя 60

Зерно 24

Ікло 60

Індик 24

Їжак 45

Календар 28

Камера 68

Канікули 28

Капуста 43

Кіт 29

Клубок 49

Клювати 20

Колючий 49

Комаха 7

Кора 43

Коріння 43

Корова 35

Крило 57

Лапа	29
Лисиця	37
Лисички	40
Личинка	68
Лялечка	68

Малина	65
Мед	7, 62
Миша	46
Молоко	36
Мурашка	64
Мурашник	68
Муха	54
М'який	49
М'яч	49

Нора	52
Норка	52

Око	7
-----------	---

Павич	20
Павук	53
Павутиння	53
Панцир	7
Паща	60

Перо	57
Пес	25
Півень	22
Плавати	65
Праця	7
Прудкий	57
Птах	20

Сметана	36
Соловей	8
Сонце	56
Соска	65
Сосулька	65
Спати	65
Співати	22
Ссати	65
Стадо	60
Стрибати	57

Тварина	29
Трава	44

Характер	30
----------------	----

Яйце	24
------------	----